

3. Негодченко О.В. Завдання та функції штабів органів внутрішніх справ щодо інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів внутрішніх справ. Херсон, 2015. 31–35 с.

4. Боротьба з організованою злочинністю: підручник К.: Наук.-вид. відділ НА СБ України, 2010. 256 с.

Самойлова С.Ю.

здобувач вищої освіти ННІП ПФПНП Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Юр'єв Д.С.

викладач кафедри фінансових та стратегічних розслідувань Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, підполковник поліції

РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА У ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Корупція – всеосяжне явище, яке існує у багатьох розвинутих країнах, у тому числі й в Україні, оскільки для протидії їй необхідно сформувати цілий комплекс дій та заходів, що охопить норми кримінального, процесуального, адміністративного, цивільного, фінансового, митного, податкового, спадкового, сімейного, екологічного права [1]. І цей перелік (навіть неповний) справді не гіперболізований.

Корупція відіграє роль найбільш швидкого та дієвого способу вирішення проблемних питань та досягнення певних цілей осіб, що використовують її у своєму житті в обхід чинному законодавству, має достатньо негативний вплив на всі галузі суспільного ладу в Україні. При тому, що кожна людина, порушуючи баланс справедливості в країні, свідомо розуміє, що масштаби та швидкість поширення корупційних діянь загрожують нормальній роботі усіх систем держави.

Цікаво, що корупція має зв'язок із багатьма соціальними явищами суспільства, проте насамперед це стосується зв'язку із організованою злочинністю. Часто ці поняття справді пов'язані, оскільки організована злочинність не зможе успішно функціонувати без певних корупційних зв'язків у державних органах влади.

Одним із досить ефективних засобів покращення якості розслідування, а також попередження вчинення кримінальних правопорушень, пов'язаних з корупцією, є залучення громадянського суспільства. Складність структури боротьби з корупцією полягає у латентності вчинення корупційних злочинів. Важливо зазначити, що у сфері протидії поширенню корупції необхідне існування зацікавленості посадових осіб органів державної влади у взаємодії з громадськими організаціями. Це зумовлено тим, що більшість населення

наділені надто низьким рівнем довіри до владних структур в Україні, і тому, поширюючи скептицизм у цьому питанні, не сприймають ініціативність держави у цьому питанні [2]. Також, порушуючи конституційні положення прав та свобод людини, а саме принцип соціальної справедливості та рівності всіх перед законом, система правосуддя також є корумпованою, а це є основоположним чинником у посиленні ролі та впливу неурядових правозахисних організацій.

Першочергово для збільшення обізнаності громадян у проблемі протидії корупції необхідно забезпечити відкритість інформації про стан боротьби з нею, а також результати роботи антикорупційних заходів через найбільш популярні джерела інформації сьогодення. В Україні відсутнє повноцінне висвітлення корупції як одного з найскладніших явищ суспільства, існують лише частково описані акти корупції, майже відсутні якісні дослідження та поглиблені публікації, що мали б описувати наслідки негативного впливу корумпованості влади.

Важливим кроком у залученні суспільства до протидії корупції буде правова освіта громадян щонайменше на базовому рівні. Саме тоді суспільство буде розуміти масштаб проблеми та її корінь: що таке корупція, її основні причини, ознаки проявів, яка за це може наступити відповідальність, можливі шляхи вирішення проблеми тощо [3]. Така спеціалізована антикорупційна освіта у майбутньому може мати напрям на виховання у посадових осіб етичних норм та внутрішніх переконань доброчесності, поглиблення знань, а також надання слухачам навичок моніторингу.

До речі, щодо моніторингу – це також один із ефективних, публічних засобів забезпечення підзвітності бізнесу та державних структур. Органи місцевого самоврядування та організації змогли б змусити владні органи публікувати обґрунтування прийнятих рішень та дій шляхом контролю, наприклад, за розподілом бюджетних коштів, проведенням тендерів та інше. Успішним кроком до забезпечення прозорості та підзвітності фізичних і юридичних осіб у сфері публічних закупівель є створення електронної платформи «Prozorro», метою якої є підтримка здорової екосистеми публічних закупівель, а також рух до утримання прозорості, підвищення конкуренції, побудови професійності у закупівлях, розвиток та експорт філософії електронних закупівель за кордон.

Звісно, що дієвим методом подолання явища корупції є підвищення рівня життя населення, оскільки корупція при високому рівні життя громадян втрачає свою роль. Суспільство не матиме бажання вирішувати свої проблеми через корупцію – усі органи влади і так справно виконуватимуть свої функціональні обов'язки, у посадових осіб цих органів не буде потреби збільшити свою заробітню платню незаконним шляхом. Висновок з цього такий, що ліквідація бідності населення, покращення економічного стану громадян є найбільш результативним засобом боротьби з корупцією.

Існують випадки, коли посадових осіб органів державної влади, державних організацій, установ фіксували на відео або фото при отриманні

незаконної вигоди. Такі ситуації обов'язково повинні набувати розголосу по радіо, телебаченню та у соціальних мережах, оскільки такі повідомлення носять терміновий характер та переважна частина населення повинна бути проінформована. Разом з тим необхідно обережно підходити до формування змісту таких повідомлень та їх об'єму.

Рекомендовані форми залучення суспільства до протидії корупції в Україні вироблені та закріплені слідчою практикою. Проте цей перелік не є вичерпним. Кожен працівник поліції вправі змінювати та доповнювати їх, виходячи із ситуації, що склалася за конкретною справою, та обстановки, яка триває під час розслідування злочину.

Отже, зважаючи на вищевикладене, можна стверджувати, що активна участь громадянського суспільства у протидії корупції в Україні має величезну перспективу зниження рівня корупції у державі. За час існування та дії державної антикорупційної політики Україна досягла значного успіху, проте поглиблене дослідження цього питання та діяльне залучення суспільства до боротьби з корупцією у майбутньому зможе дати потужний поштовх в економічному, соціальному, політичному розвитку країни.

Список використаних джерел:

1. Безпалько А. Державна служба боротьби з економічною злочинністю на захисті економічних інтересів суспільства: історично-правовий аспект. Міліція України. 2011, № 7-8. С. 16—19.
2. «Круглий стіл» з питань розвитку громадянського суспільства, пріоритетів та завдань державно-громадської взаємодії: стаття. Національний інститут стратегічних досліджень. 2017, Київ. URL: <https://niss.gov.ua/news/novini-nisd/krugliy-stil-z-pitan-rozvitku-gromadyanskogo-suspilstva-prioritetiv-ta-zavdan> (дата звернення: 21.11.2021).
3. Мельник М. І. Корупція – корозія влади (соціальна сутність, тенденції та наслідки, заходи протидії): монографія. Київ, КНУ, 2004. 400 с.

Семенюк Д.С.

здобувач вищої освіти 3 курсу ННП ПФПП Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

науковий керівник:

Санакоев Д.Б.

завідувач кафедри фінансових та стратегічних розслідувань
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

РОЛЬ ТА МІСЦЕ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА У ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ ТА КОРУПЦІЇ

Схвальною є активна позиція тих науковців-кримінологів, які на основі наявного матеріалу намагаються доповнювати сучасні знання у сфері